

Minstalón arbeidaranna og teir politisku flokkarnir

Nú ið arbeidararnir vóru noyddir at heita á tingið um hjálp til at fáa sett eitt minstamark fyri arbeiðsmannalónni, gekk lögmaður teimum á móti.

Hann kallaði tingið saman sambært tann rætt, sum stjórnarskipanin hevur givið honum. Og javnaðarflokksins vegna setti hann fram lógaruppskotið um eitt minstamark fyri arbeiðsmannalónini.

Men tjóðveldismenn og ein meirluti av tinginum vildu ikki greiða atkvøðu fyri at arbeidaranna lónarmál skuldi fáa eina skjóta viðgerð.

Tá ið so málið kortini einaferð seinni kom til viðgerðar, var tað bara javnaðarflokkurin sum kom fram við einum positívum uppskoti.

Hinir flokkarnir vóru imóti hesum uppskoti. Tjóðveldismenn sögdu tó, at enda, at teir vildu taka undir við tí.

Men henda undirtøka kom fyrst, tá ið menn vóru greiðir yvir, at tað var ómøguligt at fáa 3 flokkar um uppskotið, og at tað tí kom at falla, sjálvt um allir i 2. av teimum størstu flokkunum greiddu atkvøðu fyri tí.

Við tí ið huga, at tjóðveldismenn høvdu verið imóti at geva lónarsáttmála arbeidaranna skjóta viðgerð, kemur fram ivin um, at tjóðveldismenn vildu greitt atkvøðu fyri javnaðarmanna principala uppskoti i nevndini, um teir ikki vistu, at bara tveir flokkar kundu faast um uppskotið — sum styrki flokkanna er í dag, kann einki uppskoti samtykjast uttan við i minsta lagi 3. flokkum.

Javnaðarflokkurin hevði eisini i nevndini uppskotið um at koma arbeidarunum á móti við eini rimiligari minstulón. Tá ið tað varð greitt, at

hetta uppskotið ikki fekk ein meirluta fyri sær, hildu nakrir av javnaðarmonnum, at teir heldur máttu greiða atkvøðu fyri tí uppskoti, sum semingsmaðurin undir nevndarviðgerðini var komin fram við, enn at fara av tingi við óloystum spurningi, tí teir hildu, at arbeidararnir so komu at vera verri staddir i stríðnum, enn áður teir bóðu um tingsins hjálp. Áðir av javnaðartingmonnum hildu semingsmannsins uppskoti, ið sambandsmenn, fólkaflokksmenn og gamla sjálvstýrismenn tóku undir við, vera so vánaligt, at teir undir ongum umstøðum kundu vera fyri tí. —

Tað, sum serliga var ringt við hesum uppskoti, var, at tað ið sumum fóri beinleiðis minkaði um ta lónina, ið hevði verið hjá einstøkum fóløgum.

Hetta brekið má ið hvussu er kunna rættast til heystar, tá tingið kemur saman aftur. Og tá ið tingsins samtykt hevur soleiðis i ávisum fóri skert meira enn givið, vil tað eisini vera rætt og neyðugt hjá tingmonnum at broyta tíðina fyri lóginu til eitt ár istaðin fyri 2. sum samtykt er.

Tað, sum er órongiligt i hesum máli, er, at javnaðarflokkurin var einasti flokkur, sum hevði eitt positívtt uppskoti um at ganga arbeiðsmannalóni á móti. Tjóðveldisflokkurin kom við, tá ið hinir 3 flokkarnir sögdu seg ikki at kunna styðja javnaðarmanna uppskotið, men hann var imóti uppskoti javnaðarmanna, tá ið málið kom á ting, tá visti hann ikki betur enn allir stjórnarflokkarnir vóru saman við lógmanni.

Hevur tjóðveldið nakað at rósa sær av

LÓNARPOLITIKKUR TEIRRA OG FISKIMENN

Hvor minnst ikki, hvussu ið gekk til, tá ið fiskimanna minstulónin fór frá 800 kr um mánaðin niður i 650!

Tað var eftir uppskoti tjóðveldismanna, at hetta hendi!

Meðan javnaðarmenn stríddust fyri at fáa ein meirluta fyri 1050 kr. i minstulón um mánaðin til fiskimenn, legði E. Paturssonur inn á ting uppskotið um at lækka minstulónina (tær 700 kr.) við pristalshækkingsini.

Um tjóðveldisflokkurin vann at hækka tær 700 kr. við pristalshækkingsini, vildi minstulónin ikki farið longri upp enn i 864 kr. um mánaðin.

Tá ið fiskimannafelagsformaðurin var nogdur við eini minstulónarhækkingsi til 864, vóru hinir flokkarnir ikki til at fáa at ganga við til 1050 kr.

Samráðingarnar um minstulónina var ikki sum fótur i hosi. Men kortini eydnaðist tað at fáa hana upp i 900 kr. um mánaðin, eitt sindur upp um tað, ið Erlendur Paturssonur fiskimannafelagsins vegna kravdi. Men við tað at útróðrastudningurin varð hækkaður frá 2 og 5 ovru pr. kg. til 6 og 9 ovru, vann fiskimaðurin eina studningshækkingsi, sum i meðal kanska var meira enn bara

minstulónarhækkingsi frá 700 til 1050 kr. —

Av hesum sæst, at tað er Erlendur tjóðveldisflokksins og fiskimannafelagsins vegna, sum veruliga eru orsøkin til, at tað ikki eydnaðist javnaðarmonnum at vinna meirluta fyri kravnum um kr. 1050 i minstulón til fiskimenn.

Tá ið ein ikki hevur meirluta fyri einum uppskoti, nyttar einki at siga: tað ella einki. Tað einasta, sum telur, er at fáa uppskotið i gongnum.

Allir sambandsmenn og allir sjálvstýrismenn kunnu vitna, at javnaðarmanna upprunaliga uppskoti var kr. 1050, og at tað var samráðst um hetta, til tess Erlendur Paturssonur kom við sínum uppskoti, sum vildi sum sagt bara givið 864 kr.

SUÐURSTREYMYAR JAVNAÐARFELAG

hevur fund i kvøld kl. 8 á Parnassinum á Hotel Hafnia.

Fronsk herskip hava tikið eitt jugoslaviskt skip út fyri Marokko. Teir halda tað flyta vápn til Algier.

Mortan Nolsøe

Mortan Nolsøe, ættaður úr Vági, hevur tikið prógv á universitetinum i Oslo i fólkaminnivísind og hevur fingið besta karakterin, sum givin er i Oslo i hesi grein.

»Norges almenntvitenskapelige forskningsråd« hevur veitt Mortan Nolsøe studning til at fara undir at savna og granska nevnið i teim føroysku fiski- málunum.

RÆTTLEIÐING

Afturkomin siggi eg, at semingsmaðurin skal hava sagt, at hann hevði havt i kvittanum at koma fram við einum semingsuppskoti, og at hann undir tingsins nevndarviðgerð av lónarmáli arbeidaranna kom fram við einum uppskoti — tí, sum ein meirluti á tingi seinri samtykti. Hetta uppskotið hevði eingin av teimum stríðandi sæð áður!

Spell, at sami semingsmaður ferð eftir ferð, tá ið eg áltráur mælti honum til at vera ágrýtin at fáa lónartrætuna lokna, helt fram, at hann kundi ikki og vildi ikki seta fram semingsuppskoti, tá ið partarnir stóðu so langt frá hvørjum øðrum.

So seint sum kvøldið fyri, ið tingið varð samankallað, talaði eg við hann, men fekk sama svarið.

Mær vóru so eingir áðir kostir givnir enn at kalla tingið saman, soleiðis sum annar av teim stríðandi portunum hevði biðið um.

Fólkið hevði fingið tað meiri enn nóg fast av arbeiðsloysinum og inntøku- loysinum allan vetur og heystið og fyri ein stóran part summarið við frammanundan.

Aftaði semingsmaðurin, mátti tingið ikki gera tað.

Siggi eisini, at varaløgmaður endar tingið við at »dosera«, at tað nú skal vera hvorum manni greitt, at tingið varð ov tíðliga samankallað.

Var tað kanska landinum at størri gagni, at allur útróðurin og øll virki heima enn eina langa tíð út i framtíðina komu at ligga lamin og hellsigin við einum svøltandi arbeidarastatti?

Jú, menn kunnu vera ymiskir á máli. I Havn, tann 17. juni 1960.

P. M. Dam.

Landsfylking aftur

Tað er eingin organisasjonsmaður, ið ikki harmar, at ikki allir Føroya arbeidarar standa i einum felag.

So leingi sum Havnar arbeiðsmannafelag er fyri seg og hinir føroysku arbeidararnir fyri seg, og gera sáttmálar við Føroya arbeiðsgevarafelag hvør fyri seg uttan at vita hvør av øðrum og uttan minsta samarbeiði, er eitt verkfall hjá øðrum partinum, Føroya arbeidarafelag ella Havnar arbeiðsmannafelag, gjørt næstan ómøguligt.

Føroya arbeidarafelag og Havnar arbeiðsmannafelag megu tí aftur kasta saman, so vit av sonnum aftur hava eitt meginfelag fyri allar Føroyar, har øll arbeiðsmannafeløg hava tikið hendur saman og standa sum ein kraft, tá ið á stendur.

Spiadring og sundurlyndi arbeidaranna millum gangar bert einum parti — ARBEIÐSGEVARUNUM!

FELAGSSKAPUR

Lika síðan tað kom i ljósmála, at áhugi var fyri at fáa bispasæti aftur i Føroyum, hevur tað staðist almikið tjak um hetta mál — mest politiskt og ikki av øðrum orsøkum, hóast tað hevur verið framhildið. Prestarnir hava ikki latið við seg komið i tí blaðtjaki, sum verið hevur ført frá ymsum síðum.

At áhugi er prestanna millum eins og imillum fólk flest — at fáa bisp (varabisp) — kann ikki sigast vera annað enn rætt. Tó tað av onkrum hevur verið sagt, at tann minni parturin av kirkjufólkinum er fyri biski, so er tað ikki satt sambært tað, sum er komið frá teimum ymsku meingheitsráðunum, tí har var stórir meirluti fyri biski. I apríl mánað i ár tok onkur tað stig, at fara til Keypmannahavnar (uppá egnu ábyrgd) at vita, hvussu lá fyri við hesum søguliga sæti, og má sami maður eiga víðing millum mána fyri tað.

Fyrsti prestur, sum festi stav á blaði i hesum nógv umtalaða máli, var Johan Weihe i samb. við Danmarkarferðina hjá N. J. Av hesum sama tóku Føroya prestar tað stig at stevna til fundar i Havn 19. mai at víðgera bispaspurn- ingin.

Prestarnir hava síðani latið resolu- tíon kunngerá alment, og eingin hevur dugað at sæð nakað óvanligt i orðaljóð- inum uttan tjóðveldismenn, sum altið siggja reytt, tá tað er at verja um felags- skapin við Danmark. Tað sum Ó. M. og ein annar, sum nevnr seg »Kirkju- maður« hava fingið andaleyst i hálsin, eru hesi orð: »Vit megu meta høgt and- luga felagsskapin millum danska og fø- oyska fólki, ein felagsskapur sum sýnir seg i felagsfólkakirkjunum«. At prestarnir við hesum orðum hava framt eina ófyrigeiviliga synd, er heilt illa skiljandi. Og so er tað heilt úr lagi grov mis- skiljan, tá fólk hava ta fatan, at prest- ar eins og aðrir samfelagsborgarar ikki skulu hava loyvi at hava sína politisku hugsan sjónliga. Hetta mátti eingin verið so stuttskygdur at hugsa. On- ga- staðni i halgbók finst hetta prestum fyriskrivað. At prestarnir ikki sálarliga óspiltir kunna varðveita og styrkja felagsskapin millum gud og menniskju, um teir vilja varðveita felagsskapin við Danmark, vildi neyvan nakar annar fingið seg til at fært fram alment uttan.....

D. J. Sorensen.